

Arbeidsinkludering av kvinner med flyktning- og innvandrerbakgrunn

SNS 27.mai 2019, Stockholm

Seniorrådgiver Catrine Bangum
Nordisk Ministerråd

Arbeidsinkludering av innvandrerkvinner - kunnskapsgrunnlag

- “Triple disadvantage? The integration of refugee women” (OECD 2018)
- “Nyankomne kvinners etablering” (Oxford Research 2018)
- “Veje til beskæftigelse for flygtninge-og invandrerkvinder” – en guide basert på den aktuelt bedste viden fra de nordiske lande (Rambøll 2019)
- “Nordic integration and settlement policies for refugees” – A comparative analysis of labour market integration outcomes”. (Hernes, Arendt, Joonas, Tronstad 2019)

Innvandrerkvinneres arbeidsdeltakelse

- Arbeidsdeltakelsen blant kvinner med innvandrerbakgrunn fra land utenfor EU er ca. 20 prosent lavere enn blant kvinner som er født i landet, med unntak av Island (9% prosentpoeng) (OECD 2018)
- Arbeidsmarkedsdeltakelsen blant kvinnelige flyktninger i Norge, Sverige og Danmark er 5-10 % lavere enn blant mannlige flyktninger (OECD 2018)
- Kvinnelige flyktninger i Norge, Sverige og Danmark bruker lengre tid for å bli etablert på arbeidsmarkedet. (OECD 2018)
- Norge har høyere arbeidsdeltakelse for kvinner, kontrollert for forskjeller i flyktningpopulasjonen, sammenlignet med Sverige og Danmark og lavere gap mellom kvinner og menn (Nordic integration and settlement policies for refugees 2019)

Barrierer for innvandrerkvinneres arbeidsdeltakelse

- Innvandrerkvinner har begrenset arbeidserfaring og lavere kvalifikasjoner enn innvandrer menn
- Flyktningkvinner får ofte mindre arbeidsrettede innsatser og mindre omfattende innsatser enn menn (OECD 2018, FAFO 2011:02, Oxford Research 2018).
- Innvandrerkvinner har lavere språkkunnskaper, og deres manglende språkkunnskaper påvirker kvinners mulighet til å komme i jobb negativt i større grad enn menn (Oxford Research)
- Kjønnstereotype forestillinger blant saksbehandlere og arbeidsgivere (Oxford Research 2018)
- Omsorgs-og familieansvar og andre kulturelle forventninger

Arbeidsretting - effektive tiltak?

- Innvandrerkvinner må ta del i utdanning og arbeidsrettede innsatser på like fot med menn
- Arbeidsrettede innsatser; bruke av ordinært arbeidsliv, lønns subsidier.
- Lønns subsidier brukes i mindre grad for kvinner enn for menn i Norge, Sverige og Danmark. Det er mindre forskjeller i bruk av lønnstilskudd mellom menn og kvinner i Norge (Nordic integration and settlement policies for refugees 2019))
- Det må utvikles fleksible tilbud, også i introduksjonsprogrammene
- Undersøkelser i Sverige indikerer at oppmerksomhet rettet spesifikt mot innvandrerkvinner i introduksjonsaktiviteter har en positiv effekt på arbeidsraten (OECD 2018)

Utdanning

- Utdannelse har større positiv avkastning for kvinner enn for menn. Kvinnelige flyktninger og familiegjenforente som utdanner seg i Danmark øker arbeidsdeltakelsen i langt høyere grad enn for menn som utdanner seg
- Kjønnforskjeller i arbeidsdeltakelse mellom kvinner og menn, er markant mindre blandt flyktninger med utdannelse fra Danmark enn blant flyktninger og familiesammenførte uten en utdannelse fra Danmark (Rockwool Fondens forskningsenhet 2018)

Utdanning fortsetter.....

- Danmark bruker utdanning som et tiltak i introduksjonsprogrammet i mindre grad enn i Sverige og Norge. I Sverige og Danmark er det de høyt utdannende som får utdanning. I Norge får de lavt utdannede mer utdanning enn i Sverige og Danmark
- Studien konkluderer med at høy arbeidsdeltakelse for flyktninger på lang sikt delvis kan knyttes til investeringer i utdanning
- Norge har brukt utdanning for lavt utdannede og rapporten konkluderer at det kan være noe av forklaringen på hvorfor Norge gjør det bedre for innvandrerkvinner (Nordic integration and settlement policies for refugees 2019)

Utdanningstiltak

Sverige

- Utdanningsplikt for de med lav utdanning når det er behov for det
- Tilpasse voksenopplæringen og språkopplæringen
- "Snabbspor"

• Norge

- Flere har rett til utdanning i introduksjonsprogrammet
- Tilpasset grunn- og videregående opplæring

“Veje til beskæftigelse for flygtninge-og invandrerkvinder”

Hovedfokus for å få flere innvandrerkvinner i arbeid

Må ha et **arbeidsrettet** og **helhetlig fokus** på innvandrerkvinneres deltakelse

Fokus på 5 temaer:

- Styrke kompetanse og arbeidsrettede innsatser
- Kontakt/brobygging
- Familieforhold og barnepass
- Helse og sykdom
- Dialog og motivasjon

Kontakt og brobygging

- Nyankomne og innvandrerkvinner som er langvarig utenfor arbeidslivet har behov for oppsøkende virksomhet og aktører som bidrar til brobygging mot samfunnsliv og arbeidsliv
- "Innkretsing" av isolerte kvinner, synliggjøre tiltak, nettverksskapende aktiviteter, aktiviteter som forbereder til aktive samfunns- og arbeidslivsdeltakelse
- Godt eksempel: "Bydelsmødrene" i Danmark, Sverige, Norge og Finland. Frivillige mødre som selv har innvandrerbakgrunn. Oppsøkende arbeid, dialog, empowerment og brobygging til arbeidslivet

Familieforhold og barneomsorg

- Innvandrerkvinner har ofte familie- og omsorgsforpliktelser
- Ofte flere barnefødsler de første årene etter ankomst
- Kulturelle forventninger til kvinnerollen/Kjønnsrollemønstre
- Barnepassordninger

Tiltak:

- Samtale med hele familien om kjønnsroller og familieforpliktelser
- Holde kontakt med kvinner under barselpermisjon
- Barnehagetilbud; dialog og økonomiske insentiver for bruk av barnehager (gratis kjernetid)
- Redusere kontaktstøtte/varnadsbidrag

Helse og sykdomsforståelse

Forståelse av helse og sykdom kan være annerledes

Tiltak:

- Dialog om forståelse av sykdom, ikke minst i arbeidslivet og knyttet til graviditet
- Veiledning om sunnhetsfremmende tiltak
- Samarbeid med leger

Konklusjoner

- Sterkere arbeidsretting av tiltak rettet mot innvandrerkvinner; bruk av ordinært arbeidsliv med tilknyttede lønns subsidier
- Mer bruk av regulære utdanning og tilpassede utdanningsløp
- Helhetlig tilnærming med fokus på helse-og sykdomsforståelse, barneomsorg, dialog og kjønnsrollemønstre

Oversikt over publikasjoner og aktiviteter på integrasjonsområdet:

www.integrationnorden.org

Hjemmesiden til Nordisk Ministerråd. www.norden.org/da/integration

